

Vad är viktigt att tänka på vid skolbyte eller stadieövergångar för barn och elever med dövblindhet?

Barn och elever med dövblindhet går inom alla skolformer. Skolbyten eller stadieövergångar kan se olika ut beroende på vilken skolform det gäller. Det är viktigt att ta hänsyn till barnets önskan och åsikt angående sitt skolbyte eller stadieövergång.

Överlämning inom förskola och skola

Förskolläraren har ett ansvar för att barn i behov av särskilt stöd uppmärksammas i överlämnanden. Det ska finnas samarbetsformer så att barnet och vårdnadshavare kan förbereda sig för övergången.

Skolan är skyldig att lämna relevanta uppgifter som kan underlätta för elevens skolgång.

Lämna uppgifter från skolan

Det är viktigt att en noggrann överlämning görs inför en stadieövergång eller ett skolbyte oavsett årskurs. Skolan bör lämna information om eleven fått stöd av extra anpassningar och särskilt stöd. Extra anpassningar eller särskilt stöd för barn och elever med dövblindhet kan vara:

- Specialpedagogiska insatser.
- Särskilt schema över skoldagen.
- Kommunikationssätt exempelvis bildstöd, tecken som stöd, svenskt teckenspråk, taktilt teckenspråk, socialhaptiska signaler eller annat kommunikationssätt.
- Tydliga instruktioner, stöd att sätta igång arbetet, stöd att förstå texter och tidshjälpmedel.
- Anpassade läromedel.
- Digitala lärverktyg, anpassade programvaror och tekniska hjälpmedel till exempel hörteknik, punktskriftsskärm och talsyntes.
- Ha enskild undervisning, särskild undervisningsgrupp eller anpassad studiegång.
- Behov av resurslärare eller assistent.
- En anpassad fysisk lärmiljö. Exempelvis god belysning och god ljudmiljö i undervisningslokaler och allmänna utrymmen. Det kan vara ljudabsorberande bänkar och stolar.
- Anpassad utomhusmiljö exempelvis ledstråk.

Barn- och elevhälsoteam

Barn- och elevhälsoteamet har en viktig roll för barn och elever med dövblindhet som ofta har många olika kontakter.

Skolan som tar emot eleven

Eleven behöver få information om den nya skolans lokaler och personal på ett tillgängligt sätt exempelvis genom bilder, film, ljud eller genom taktilt teckenspråk. Eleven kan fördel även besöka den nya skolan. Mottagande skola kan även besöka den nuvarande skolan. De kan då ta del av arbetssätt och bygga relation med eleven. Förbered lärmiljön genom att:

- Installera eventuell hörteknik och lär er tekniken innan eleven börjar. Skolan kan i vissa regioner få tillgång till lärarmikrofoner och elevmikrofoner.
- Anpassa den fysiska lärmiljön i de lokaler som eleven skall vistas i.
- Skapa god belysning och ljudmiljö till exempel med ljudabsorberade bänkar och skrapfria stolar.
- Utforma taktila ledstråk och taktila symboler som hjälper eleven att hitta.
- Utför undervisningen i ett hemklassrum. Det är bra att ha tillgång till ett anslutande grupprum.
- Se över klassens storlek. Gör det möjligt för klassen att arbeta i mindre grupper.
- Skolan behöver i god tid innan eleven börjar, se över hjälpmedel utifrån elevens behov. Efter överenskommelse med vårdnadshavare kan skolan kontakta regionen för att få förslag på de hjälpmedel som skolan behöver införskaffa och vilka de kan få genom regionen.

Organisationen på den nya skolan

- Rektor har huvudansvar för att organisera lärmiljön för eleven med dövblindhet.
- Skolan behöver personal som har den kompetens som passar utifrån elevens behov.
<https://www.spsm.se/kurser--aktiviteter/>
- Sök vid behov specialpedagogiskt stöd av SPSM. Du kan läsa om det stöd vi erbjuder på.
<https://www.spsm.se/stod/specialpedagogiskt-stod/>
Direkt till formulär för förfrågan om specialpedagogiskt stöd.
<https://www3.spsm.se/Application/ApplicationData.aspx?typeld=af8ebe0d-41d6-4567-8dc9-45bc31fec215>

Läs mer om skolbyten och stadiövergångar på:

<https://www.spsm.se/stod/specialpedagogiskt-stod/stadie--overgangar-och-skol--byten/>

Läs om överlämning vid skolbyte på Skolverket:

<https://www.skolverket.se/regler-och-ansvar/ansvar-i-skolfragor/overlamning-vid-skolbyte>

Läs om taktilt teckenspråk:

<https://www.spsm.se/funktionsnedsattningar/syn--och-horselnedsattning-eller-dovblindhet/samspel-och-kommunikation-vid-dovblindhet/>

Läs om socialhaptiska signaler:

<https://socialhaptisk.nkcdb.se/>

Läs om värderingsverktyget på SPSM:

<https://www.spsm.se/stod/tillganglighet/varderingsverktyget-som-stod/>